SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich
Nr 8 (157), wrzesień 2009
ISSN 1730-5187

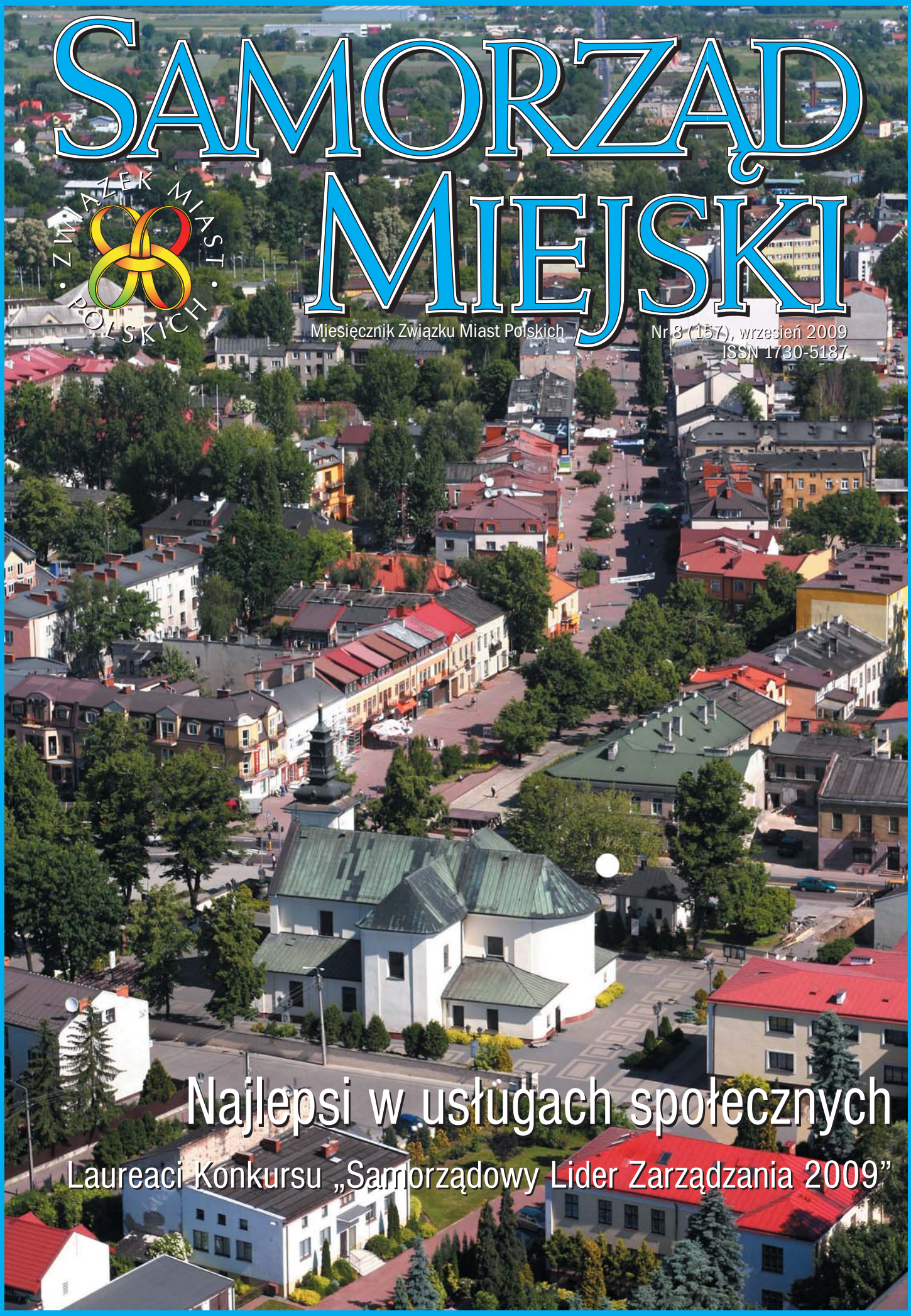

Najlepsi w usługach społecznych

Laureaci Konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2009”

W NUMERZE

PROJEKT NORWESKI

IV Dziś prezentujemy pierwszą grupę laureatów tegorocznego konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania – usługi społeczne" ogłoszonego w ramach realizacji projektu norweskiego „Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu do lepszego dostarczania usług publicznych". W pierwszej kolejności przedstawiamy zwycięzców w dziedzinach kultury i oświaty.

ZE ZWIĄZKU

IX Podczas posiedzenia w Dąbrowie Górniczej w dniu 3 lipca br. Zarząd ZMP pozytywnie zaopiniował rządową koncepcję dotyczącą opłat urbanistycznych w odniesieniu do dróg lokalnych (powiatowych i grodzkich). Dyskutowano na temat założeń ustawy o odrębnej własności obiektów budowlanych niezwiązanych gospodarczo z gruntem (tzw. prawa zabudowy), ustawy o sporcie, a także o problemie finansowania i modernizacji infrastruktury oświetleniowej pozostającej w rękach przedsiębiorstw energetycznych.

KRONIKA KRAJOWA

X Bolesławiec, Lębork, Malbork i Nysa to miasta członkowskie Związku Miast Polskich, które w tym roku nagrodzone zostały Honorową Flagą Rady Europy. Flaga to drugi po Dyplomie stopień wśród europejskich wyróżnień. W tym roku otrzymało ją 18 europejskich samorządów.

XIV Kontynuujemy prezentację projektów zatwierdzonych do realizacji przez Sekretariat i Komitet Monitorujący programu URBACT II. Dzisiaj przedstawiamy kolejne projekty z priorytetu „Integracja społeczna i zarządzanie" oraz rozpoczynamy prezentację priorytetu „Miasta i zintegrowany, zrównoważony rozwój".

XV Związek Miast Polskich został oficjalnym „Partnerem dla Klimatu w roku 2009" w ramach ogólnopolskiej inicjatywy Ministerstwa Środowiska. Ideą Partnerstwa jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie zmian klimatu i edukacja proekologiczna.

Na okładce: Grodzisk Mazowiecki – tegoroczny zwycięzca rankingu „Rzeczpospolitej" w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich. Fot. Archiwum UM

Najlepsi według „Rzeczpospolitej"

Miasta z perspektywami

Po raz kolejny „Rzeczpospolita" ogłosiła swój ranking najlepszych polskich samorządów. Zwycięzcą tegorocznej edycji zestawienia w kategorii miast na prawach powiatu jest po raz trzeci z rzędu Poznań. W gminach miejskich i miejsko-wiejskich wygrał Grodzisk Mazowiecki.

„Rzeczpospolita" już po raz 11. nagrodziła najlepsze – według jej rankingu – samorządy. Wiele miast i gmin od lat utrzymuje się w czołówce tego zestawienia.

– *Ubiegły rok był znów rekordowy dla samorządów – na inwestycje wydały prawie 30 mld zł* – podkreśla **Wojciech Romański**, redaktor „Rankingu samorządów" „Rzeczpospolitej". – *Od 2001 r. gminy, powiaty i miasta na poprawę warunków życia swoich mieszkańców i wszelkie działania modernizacyjne przeznaczyły już 152 mld zł. To kwota imponująca tym bardziej, że w przeciwieństwie do inwestycji centralnych, które podnoszą cywilizacyjnie cały kraj, działania samorządów służą nam na co dzień, sprawiają, że żyje się lepiej i wygodniej w naszych małych ojczyznach*.

Prof. Michał Kulesza, współautor reform samorządowych, członek kapituły rankingu, uważa, że to zestawienie to pozytywne współzawodnictwo i dlatego gratuluje wszystkim, którzy biorą w nim udział.

– *Myślę, że warto dziś podkreślić jedną rzecz. Szczególnie w czasach kryzysu od samorządów wymaga się prowadzenia aktywnej i przemyślanej polityki na rzecz rozwoju gospodarczego. One starają się sprostać tym wymaganiom. Ale jest zbyt wiele ograniczeń prawnych i finansowych, by tę działalność uznawać za bezpieczną i chwalebną. To jest wyzwanie na najbliższą przyszłość – państwo musi zapewnić takie warunki samorządom, by ich energia nie była marnowana* – mówi **Michał Kulesza**.

Kapituła Rankingu nagrodziła najlepsze samorządy w Polsce pod względem efektywności działania i poprawy jakości życia społeczeństwa. W tegorocznej edycji najwięcej laureatów pochodzi z Małopolski, Dolnego Śląska i Pomorza. Dobrze prezentują się Śląsk i Wielkopolska. Od lat brakuje zaś gmin i miast ze ściany wschodniej Polski.

Oceniano samorządy za cztery ostatnie lata. Jednak największy wpływ na ostateczny wynik miały osiągnięcia z 2008 r. Najlepsze w rankingu okazały się miasto Poznań oraz Grodzisk Mazowiecki i Kobylanka z województwa zachodniopomorskiego. Stolica Wielkopolski już czwarty raz z rzędu stanęła na podium.

Poznań został wyróżniony między innymi za tempo wzrostu wydatków majątkowych, środki unijne wykazane w budżecie, wzrost dynamiki wydatków na transport i ochronę środowiska oraz opracowanie budżetu w układzie zadaniowym. Otrzymał też maksymalną liczbę punktów za podejmowanie inicjatyw z dziedziny partnerstwa publiczno-prywatnego. Prezydent Poznania, po odebraniu nagrody, podkreślił, że jest to wspólny sukces wszystkich mieszkańców jego miasta.

Grodzisk Mazowiecki – najlepszy wśród gmin miejskich i miejsko-wiejskich – ma ambicje być najlepszym miejscem do zamieszkania wśród gmin leżących wokół Warszawy. W ciągu ostatnich dziewięciu lat liczba mieszkańców gminy zwiększyła się o 20,8%. Dzięki napływowi nowych osób dynamicznie zwiększają się dochody budżetu. A to

Centrum kultury w Grodzisku Mazowieckim – jedna ze sztandarowych inwestycji miasta. Fot. Archiwum UM

Ranking samorządów – miasta na prawach powiatu (pierwsza dziesiątka spośród pięćdziesięciu ujętych w rankingu)	
1.	Poznań
2.	Sopot
3.	Gdańsk
4.	Wrocław
5.	Gdynia
6.	Krosno
7.	Leszno
8.	Szczecin
9.	Bielsko-Biała
10.	Opole
– gminy miejskie i miejsko-wiejskie (pierwsza dziesiątka spośród stu ujętych w rankingu)	
1.	Grodzisk Mazowiecki
2.	Dzierżoniów
3.	Goleniów
4.	Kołobrzeg
5.	Kąty Wrocławskie
6.	Łeba
7.	Ostrów Wielkopolski
8.	Kościerzyna
9.	Aleksandrów Łódzki
10.	Kórnik

oznacza pieniądze na inwestycje. Największe z nich, realizowane ze środków unijnych, to kompleksowa modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków oraz wybudowanie w 2008 centrum kultury z nowoczesną salą widowiskowo-kinową, biblioteką, klubem muzycznym i kręgielnią. W ciągu ostatnich 15 lat w gminie pojawiło się 80 dużych inwestorów.

MIASTA-LAUREACI RANKINGÓW

2009	– Poznań – Grodzisk Mazowiecki
2008	– Poznań – Kąty Wrocławskie
2007	– Poznań – Polkowice
2006	– Rybnik – Międzyrzecz

W najnowszym zestawieniu wyróżniono także te gminy i miasta, które najlepiej wykorzystywały pieniądze pochodzące ze środków unijnych. W tym gronie najlepsze okazały się miasto Bytom oraz gminy Jastarnia (woj. pomorskie) i Lipce Reymontowskie (woj. łódzkie). Wskazano także najbardziej innowacyjne samorządy, czyli takie, które w zarządzaniu wykorzystują m.in. nowe technologie. Wyróżniono więc miasta takie, jak Poznań, Gliwice i Sopot, Dzierżoniów, Puławy, Dobczyce i Mława.

(EPE)

Ranking „Rzeczpospolitej" 2009

Pretekst do samooceny

Ranking, jak zawsze, budzi rozmaite emocje, dlatego – tak jak w latach ubiegłych – trzeba spojrzeć na jego wyniki w perspektywie przyjętych przy jego konstruowaniu kryteriów, a także związanych z nimi innych okoliczności.

Ranking powstaje w dwóch etapach.

Wskaźniki finansowe

Etap I oblicza komputer, na podstawie danych o finansach gmin, otrzymanych z Ministerstwa Finansów. Ta część obliczeń, na którą nikt (także kapituła) nie ma wpływu, ma największe znaczenie dla wyników, ponieważ za wskaźniki finansowe można otrzymać aż 60 punktów (na 100 możliwych maksymalnie). O wynikach etapu II przesądza ankieta, którą wypełniają miasta i gminy, zakwalifikowane do II etapu na podstawie wyników etapu I. Jeśli więc ktoś nie zmieścił się w czołówce po podliczeniu wskaźników finansowych, nie jest uwzględniany w etapie II. Dlatego do kolejnego etapu zapraszanych jest pierwszych dwieście miast, tyleż gmin wiejskich i wszystkie miasta na prawach powiatu (po etapie II publikowane są wyniki dla pierwszej setki oraz czołówka miast na prawach powiatu). Nie wszystkie zaproszone miasta/gminy przysyłają wypełnioną ankietę etapu II – udział jest oczywiście dobrowolny.

Premia za dynamikę

Etap II obejmuje zestaw wskaźników, dobrany przez kapitułę rankingu (omówiony obszernie przy publikacji wyników w „Rz"). To oczywiście tylko **niektóre** wskaźniki, jakie można sobie wyobrazić – ale oczywiście nie ma takiego rankingu, który uwzględniałby wszystkie możliwe wskaźniki (są ich tysiące). Etap ten punktuje wartości wskaźników za trzy ostatnie lata, w tym zwłaszcza za rok ostatni, można zatem powiedzieć, że preferuje on **dynamikę** uzyskaną dla wybranych wskaźników w ostatnim czasie. Nie znaczy to jednak, że nie można być na czele rankingu przez kilka lat z rzędu (o czym świadczą wyniki), choć dla liderów utrzymanie się na swoich pozycjach jest oczywiście utrudnione (im najtrudniej uzyskać wysoką dynamikę).

Lokalne uwarunkowania

Trzeba podkreślić, że nawet dla etapu I o miejscu w rankingu decydować mogą **okoliczności dodatkowe**, o których nie zawsze się pamięta. I tak na przykład kształt budżetu miasta/gminy zależy między innymi od rozwiązań organizacyjno-prawnych, przyjętych przez daną jednostkę dla przedsiębiorstw komunalnych. Jednostki i zakłady budżetowe będą uwzględnione w budżecie, spółki – nie. Idealne byłoby więc porównywanie budżetów skonsolidowanych, ale takie dane nie są przez nikogo zbierane. Tym bardziej w II etapie porównywalność danych podawanych przez same miasta/gminy może niekiedy budzić wątpliwości. Pamiętając o tym, trzeba wyciągać wnioski i budować porównania z uwzględnieniem okoliczności lokalnych, które tak naprawdę dobrze znają tylko samorządowcy i urzędnicy z danej jednostki. Czasami te okoliczności są niezależne od władz lokalnych, o czym także trzeba przypomnieć. Ranking powinien więc być co najwyżej pomocą czy raczej pretekstem do dokonywania ocen (także samooceny), którym winny towarzyszyć bardziej pogłębione refleksje lub analizy.

Oczywiście ranking jest przedsięwzięciem poważnym. Świadczy o tym dobór kryteriów przez kapitułę. Warto więc brać pod uwagę jego wyniki. Warto też w nim systematycznie uczestniczyć.

ANDRZEJ PORAWSKI

** Autor jest członkiem kapituły Rankingu. Przewodniczył jej w tym roku po raz kolejny prof. Jerzy Buzek. Zasiedli w niej ponadto prof. Michał Kulesza, a także przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz osoby, które samorządami i samorządnością zajmują się od wielu lat, przedstawiciele związków i organizacji samorządowych.*

KULTURA

OLSZTYN
Nowoczesność w bibliotece

Projekt „Biblioteki multimedialne jako nowoczesne centra informacji, edukacji i rekreacji” to kompleksowe rozwiązanie, które pokazuje, czym może być współczesna biblioteka. Tradycyjne miejsce wypożyczania książek stało się w Olsztynie nowoczesnym, dostosowanym do poszczególnych grup mieszkańców, centrum dostępu do informacji i edukacji.

Pierwsza filia multimedialna uwzględniająca potrzeby grupy docelowej Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP), w tym przypadku młodzieży, powstała w 2004 r. we współpracy z Fundacją Bertelsmanna. Celem biblioteki „Planeta 11” było m.in. dotarcie z atrakcyjną ofertą do nastolatków, zapewnienie szerokiego dostępu do informacji, wprowadzenie młodych do świata zaawansowanych technologii oraz organizowanie im wolnego czasu. W 2006 r. uruchomiono drugą placówkę – bibliotekę dla dzieci „Abecadło”, której głównym zadaniem było zaktywizowanie czytelnictwa najmłodszych, stworzenie dostępu do nowych technologii dzieciom z różnymi dysfunkcjami oraz ze środowisk zaniedbanych, a także pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. W obu bibliotekach użytkownicy mogą korzystać z książek mówionych, cyfrowych, płyt CD, gier planszowych i programów komputerowych, filmów na DVD i VHS. W 2007 r. MBP uruchomiła kolejną filię – MultiCentrum, która oferuje użytkownikom w różnym wieku dostęp do nowoczesnych technologii, a dzięki specjalistycznemu oprogramowaniu, systemowi wizualizacji i innowacyjnej metodologii promuje aktywny proces uczenia się. Biblioteki posiadają katalogi on-line, bezprzewodowy dostęp do Internetu, a użytkownicy mają do dyspozycji po kilkanaście komputerów bibliotecznych.

Innowacyjne w tym projekcie jest podejście do aranżacji przestrzeni obiektów, która uwzględnia potrzeby poszczególnych grup klientów – popołudniowe spotkanie w Planecie11. *Fot. Archiwum MBP*

Istotne znaczenie dla tego projektu miało przeprowadzenie badań potrzeb mieszkańców Olsztyna, nie tylko wśród osób już korzystających z oferty bibliotecznej. O dużym sukcesie projektu świadczy to, że w 3 filiach multimedialnych zrealizowano ponad 30% usług zarejestrowanych we wszystkich 16 filiach MBP. Efektem wdrożenia jest również wzbogacenie zasobów bibliotek, szczególnie w materiały multimedialne. Koszt projektu to 3 851 801 zł. ■

PŁOŃSK
Budowanie tożsamości

Projekt „Utworzenie placówki informacyjno-dokumentacyjnej specjalizującej się w gromadzeniu, opracowywaniu i upowszechnianiu informacji o dziejach społeczności lokalnej” to modelowy przykład angażowania się władz lokalnych w budowanie tożsamości lokalnej i świadomości historycznej opartej na znajomości lokalnej przeszłości.

Pracownia Dokumentacji Dziejów Płońska to placówka samorządowa (osadzona w strukturach Miejskiego Centrum Kultury), utworzona w 1995 r. według projektu autorskiego, która zajmuje się systematycznym zbieraniem, opracowaniem i udostępnianiem informacji piśmienniczych i ikonograficznych o Płońsku i historycznej ziemi płońskiej. Jest miejscem, w którym gromadzi wiedzę o całym materialnym i duchowym dziedzictwie kulturowym tego terenu – ludziach, ich postawach, ważnych zdarzeniach, dawnej infrastrukturze miasta, obiektach sakralnych i świeckich czy parkach krajobrazowych. Placówka opracowuje informacje o dziejach miasta w zbiorach tematycznych (system wielopoziomowej informacji), edukuje młodych płońszczan i przyczynia się do promocji miasta – piszący o Płońsku dziennikarze znajdują tu poszukiwane informacje, a odwiedzający miasto mogą zapoznać się z dorobkiem kulturowym Płońska. Pracownia pomaga też potomkom dawnych mieszkańców (Polakom i Żydom), którzy poszukują informacji o swoich bliskich.

Pracownia Dokumentacji Dziejów Płońska przeprowadziła 205 spotkań edukacyjnych dla ponad 5 tys. uczniów – zajęcia w Szkole Podstawowej w Lisewie. *Fot. UM w Płońsku*

Do tej pory opracowano ok. 1 tysiąca tomów informacji, powstało ok. 30 baz danych faktograficznych, zgromadzono ponad 42 tys. fotografii i dokumentów, wydano 59 zeszytów tematycznych, przeprowadzono 205 spotkań edukacyjnych dla ponad 5 tys. uczniów i 221 spotkań dla ponad 1 tys. osób, a ze zbiorów pracowni skorzystało ponad 10 tys. osób indywidualnych i grup zorganizowanych. Instytucja pogłębia świadomość historyczną płońszczan i tym samym przyczynia się do wzrostu identyfikacji mieszkańców ze swoim miastem. Koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł w 2008 roku ogółem (płace 5-osobowego personelu, koszty merytoryczne i koszty utrzymania) 232 tys. zł. ■

SZCZECINEK
Współpraca samorządów

„Samorządowa Agencja Promocji i Kultury w Szczecinku – nowa formuła funkcjonowania instytucji kultury oraz innowacyjne metody zarządzania kulturą w samorządach lokalnych” to dobry przykład współdziałania samorządu miejskiego z powiatowym, które doprowadziło do powołania instytucji zewnętrznej zajmującej się dostarczaniem usług z dziedziny kultury i prowadzeniem promocji miasta i powiatu.

Samorządowa Agencja Promocji i Kultury (SAPIK) została powołana uchwałą RM w 2007 r. Podstawowym celem tej instytucji kultury posiadającej osobowość prawną jest zintensyfikowanie działań promujących miasto Szczecinek i powiat szczeciniecki poprzez zintegrowaną ofertę kulturalną, gospodarczą, turystyczną oraz sportową. Pierwszym krokiem na drodze do wdrożenia tego projektu było przekształcenie istniejącego Szczecinieckiego Ośrodka Kultury w SAPIK, likwidacja Młodzieżowego Domu Kultury oraz referatów promocji w UM i Starostwie (uzyskane w ten sposób środki finansowe, personel wraz z dotychczasowymi zadaniami przekazano nowej instytucji).

Innowacyjność projektu polega m.in. na tym, że SAPIK oprócz promocji kulturalnej zajmuje się również szeroko rozumianym marketingiem terytorialnym, promocją gospodarczą, turystyczną i sportową, posiada też większe możliwości sięgania po środki zewnętrzne. Bardzo istotnym wyróżnikiem tej instytucji jest unikatowy w skali całego kraju sposób jej finansowana – SAPIK jest dotowany przez dwa samorządy lokalne, miejski i powiatowy. Dzięki połączeniu środków budżetowych dwóch samorządów udało się stworzyć warunki do bardziej efektywnych działań promocyjnych (np. wspólne kampanie reklamowe w ogólnopolskich mediach), które dzięki synchronizacji oraz zmianie metodologii działań przyczyniły się do lepszej rozpoznawalności marki Szczecinek. Istotną zaletą wspólnie finansowanych przedsięwzięć promocyjnych jest racjonalizacja wydatków publicznych. Po powstaniu SAPIK liczba osób korzystających z oferty kulturalnej wzrosła o 45%. Zdecydowanie poprawiły się też statystyki osób odwiedzających miasto i powiat – w 2008 roku było o 35% turystów więcej niż w roku 2007. Roczny koszt prowadzenia SAPIK to ok. 70 tys. zł. ■

Koncert K.A.S.A i Golec uOrkiestra w Szczecinku.
Fot. Archiwum SAPIK

POWIAT ELBLĄSKI
Aktywność lokalna

Istotą konkursu „Najatrakcyjniejsza wieś turystyczna powiatu elbląskiego” jest zachęcenie mieszkańców do samoorganizacji i samodzielnego poszukiwania sposobów na skuteczne i optymalne wykorzystanie posiadanego potencjału do opracowania oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców i turystów.

Organizowany co roku od 2003 r. konkurs ma zachęcać lokalną społeczność do działań podnoszących atrakcyjność swojego miejsca zamieszkania. Szczególnie premiowane są przykłady społecznego zaangażowania mieszkańców oraz działalności lokalnych stowarzyszeń podejmujących inicjatywy prowadzące do rozwoju danej miejscowości. Konkurs jest realizowany dwustopniowo – najpierw oceny dokonuje właściwy urząd gminy, potem komisja konkursowa powołana przez Zarząd Powiatu. Laureaci konkursu (rady sołeckie) otrzymują m.in. nagrody finansowe oraz specjalną tablicę informującą o zwycięstwie w konkursie, która jest umieszczana w widocznym miejscu przy wjeździe do miejscowości. Konkursowi towarzyszy kampania informacyjna w lokalnych i regionalnych mediach. Do tej pory laureatami pierwszego miejsca zostało 6 miejscowości.

Konkurs wyzwolił w środowiskach wiejskich niespotykaną do tej pory aktywność. Po pierwszej edycji żywiołowo zaczęły powstawać organizacje pozarządowe działające na rzecz lokalnych wspólnot. Obecnie jest ich już 45. Realizacja projektu przyczynia się w widoczny sposób do zmiany wizerunku wsi powiatu elbląskiego, poprawiają się warunki i jakość życia mieszkańców oraz estetyka otoczenia. Mieszkańcy, angażując się w prace organizacji pozarządowych, wzmacniają lokalne tradycje rzemiosła artystycznego i folkloru. Na terenie powiatu elbląskiego powstały wsie tematyczne, np. w Jagodnikach – wieś strachów polnych czy w Aniołowie – anielska wieś. Efektem projektu jest coraz większa integracja lokalnych społeczności i wzrost poczucia tożsamości regionalnej. Każdego roku na realizację konkursu przeznacza się ok. 11 tys. zł. ■

Tablica informująca o zwycięstwie w konkursie w centrum Kadyn. Fot. M. Murdzia

PSARY
Grupy lokalne

Rozwiązanie „Oddolne realizowanie potrzeb – szansą na aktywizację społeczno-kulturalną mieszkańców” polega na kilkuletniej, systematycznej pracy na rzecz przekształcenia Gminnego Ośrodka Kultury (GOK) w Centrum Aktywności Lokalnej, które ma za zadanie ożywienie działalności ludności w gminie wiejskiej oraz wzbudzenie wiary, że razem można osiągnąć wiele dla siebie i swojej miejscowości.

Praktyka polega na tworzeniu lokalnych grup społecznych złożonych z osób w różnym wieku, które potrafią określić swoje problemy i potrzeby, a następnie starają się wspólnie z pracownikami GOK zdobywać środki pozabudżetowe, pisząc i realizując projekty społeczno-kulturalne. Innowacyjność tego rozwiązania opiera się na tym, że to nie GOK narzuca projekty, ale grupa lokalna proponuje rodzaj działalności, który odpowiada na potrzeby i oczekiwania danego środowiska czy mieszkańców gminy.

Jeden ze zrealizowanych projektów – „Bajka tańcem malowana”.
Fot. Archiwum GOK w Psarach

Działania rozpoczęto w 2004 r. od badań jakościowych środowiska lokalnego, następnie napisano strategię działania GOK na lata 2004–2010 oraz wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi. Pierwszą zainicjowaną przez GOK grupą byli aktywni mieszkańcy sołectwa Preczów. Ich „Grupa Odnowy Wsi” zrealizowała projekt „Świetlica naszą Oazą”. Ich sukces zmobilizował inne środowiska i powstały kolejne grupy, a w 2006 r. zarejestrowano „Stowarzyszenie »Razem« na rzecz gminy Psary”.

Dzięki konsekwentnej realizacji całego przedsięwzięcia poprawiła się komunikacja społeczna, przejrzystość w działaniach instytucji kultury, a także współpraca z organizacjami pozarządowymi i społecznymi. Powstanie grup nieformalnych i nowych NGO pozwoliło na zwiększenie liczby usług kulturalnych dla mieszkańców gminy. W latach 2004–2009 zrealizowano ponad 20 projektów, napisano 2 wnioski o środki unijne z EFS oraz wiele do funduszy krajowych, powstały 2 nowe stowarzyszenia, 2 grupy nieformalne twórców, zorganizowano konkurs gminny dla Koła Gospodyń Wiejskich „Partnerstwo na rzecz kultury gminy Psary”. ■

PUŃSK
Integracja mniejszości

Projekt „Współpraca społeczności gminy Puńsk na rzecz rozwoju litewskiej kultury ludowej i utrzymania tożsamości narodowej” to modelowy program promocji kultury mniejszości etnicznej na terenie Polski, oparty na strategii rozwoju oraz dobrej współpracy stowarzyszeń kulturalnych i władz gminy.

Gminę Puńsk zamieszkuje mniejszość etniczna (80% ludności to Litwini), dlatego ważnym czynnikiem integrującym mieszkańców gminy są działania utrzymujące litewską tożsamość narodową i wspomagające rozwój kultury ludowej. Władze gminy koordynują promocję imprez kulturalnych wspólnie z Domem Kultury Litewskiej, Litewskim Centrum Kultury Ludowej, Stowarzyszeniem Litewskiej Kultury Etnicznej oraz Stowarzyszeniem Litwinów w Polsce. UG zapewnia dofinansowanie działalności kulturalnej ze środków własnych i funduszy zewnętrznych. Efektem są liczne imprezy kulturalne, budowa Litewskiego Centrum Kultury Ludowej, które prowadzi własną działalność gospodarczą i pozyskuje środki na organizację dodatkowych wydarzeń kulturalnych czy zakup strojów.

Na terenie gminy funkcjonuje ponad 20 zespołów artystycznych i co roku odbywa się ok. 80 imprez kulturalnych. W Internecie znajduje się baza informacji na temat życia kulturalnego i społecznego mieszkańców gminy Puńsk, a w Urzędzie Gminy – urządzenie multimedialne (Infobox), które pełni rolę multimedialnego przewodnika turystycznego.

Rezultatem tego projektu jest m.in.: rozwój kultury ludowej, utrzymanie odrębności narodowej, poprawa jakości życia mieszkańców i powstanie nowych produktów turystycznych gminy.

Koszty przedsięwzięcia to wynagrodzenia 8 pracowników– 210 087 zł, zakupy i opłaty, szkolenia – 210 226 zł (w roku 2008), a także koszty finansowe poniesione w ramach realizowanych projektów – 996 534 zł. ■

Litewskie Centrum Kultury Ludowej. Fot. Archiwum UG w Puńsku

OŚWIATA

ELBLĄG
Profesjonalne wychowanie

Program Profilaktyki „Odnaleźć się w sobie” to systemowy i kompleksowy program działań wspierających wychowanie, który jest odpowiedzią z jednej strony na dobrze zdiagnozowany problem agresji czy przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej, a z drugiej – na ich zagubienie, izolację czy niski poziom samooceny.

Ten profesjonalny program profilaktyki zachowań uczniów, realizowany od 2007 r., jest adresowany do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli wszystkich szkół i placówek oświatowych miasta. Integruje działania podejmowane przez szkoły, przedstawicieli kościoła, organizacji pozarządowych, policji i władz miejskich.

Program „Odnaleźć się w sobie” obejmuje 3 obszary działań. Po pierwsze wspiera szkoły poprzez szkolenie nauczycieli, profilaktyczne programy, świetlice socjoterapeutyczne, zatrudnienie psychologów w placówkach, monitoring wizyjny czy warsztaty dla uczniów (prawie 30 tysięcy godzin zajęć). Po drugie – tworzy system pomocy specjalistycznej dla rodzin poprzez m.in. wprowadzenie tzw. Sobót zaufania (stałe konsultacje i porady psychologów) i komórek zajmujących się diagnozowaniem stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, utworzenie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, a także emitowanie programu edukacyjnego dla rodziców w lokalnej telewizji. Po trzecie – wzbogaca ofertę edukacyjną w szkołach poprzez dodatkowe zajęcia z przedmiotów sprawiających uczniom trudności (ponad 10 tysięcy godzin dla 2761 uczniów).

Trening Praktyczny – inscenizacja scenki „Rodzina alkoholowa od środka”.
Fot. UM w Elblągu

W wyniku tego programu co roku 14 tysięcy dzieci i młodzieży uczy się prawidłowych zachowań, 1112 uczniów trudnych wychowawczo zostało objętych specjalistyczną terapią, przeszkolono 247 nauczycieli, a 200 dzieci z dysfunkcyjnych rodzin uzyskuje pomoc socjoterapeutyczną. Zmniejszyła się liczba aktów przemocy wśród uczniów, zwiększyło się poczucie bezpieczeństwa, nauczyciele zdobyli umiejętności niezbędne do zapobiegania problemowym zachowaniom swoich podopiecznych, a rodzice otrzymali fachową pomoc w radzeniu sobie z problemami dzieci, porozumiewaniu itp. Dotychczasowe koszty to ponad 2,5 mln zł. Program uzyskał wsparcie ze środków unijnych. ■

JAROCIN
Szkoła „obywatelska”

Projekt „Od oświaty biurokratów do oświaty obywateli” polega na korygowaniu sieci szkół samorządowych poprzez przekazywanie ich prowadzenia organizacjom pozarządowym, co prowadzi do racjonalizacji wydatków oświatowych w gminie.

W Jarocinie już od 2003 r. wprowadzono gminne zasady finansowania oświaty (m.in. tzw. bon oświatowy), mechanizmy rynkowe i konkurencję w sferze usług edukacyjnych i wychowania przedszkolnego. Uznano, że edukacja może być dużo efektywniej realizowana przez podmioty niepubliczne niż publiczne, dlatego zamiast likwidować szkoły oddano je w ręce stowarzyszeń, w których wiodącą rolę odgrywają rodzice uczniów. W gminie jest obecnie 10 niepublicznych przedszkoli (9 stowarzyszeniowych) i 7 gminnych, 6 stowarzyszeniowych szkół podstawowych i 9 gminnych, 4 niepubliczne gimnazja (3 stowarzyszeniowe) i 6 gminnych. Zatrudnionych w placówkach niepublicznych nauczycieli nie obejmuje Karta Nauczyciela, co pozwala dyrektorom różnicować ich wynagrodzenia w zależności od wkładu pracy, co znacząco podnosi standard nauczania. Zaangażowanie rodziców w proces edukacyjny i wychowawczy w szczególności na terenach wiejskich sprawia, że szkoła staje się małym ośrodkiem kultury, sportu czy edukacji dorosłych. O jakości kształcenia mówią wyniki egzaminów szóstoklasistów i gimnazjalistów w szkołach niepublicznych, które rzadko spadają poniżej średniej gminnej (i tak od lat wyższej od średniej krajowej), a także wybory dokonywane przez rodziców, którzy czasem specjalnie dowożą swoje dzieci do oddalonych placówek niepublicznych. Efektem wdrożonego rozwiązania jest obniżenie kosztów bieżących, co pozwoliło na realizację dodatkowych, nieobowiązkowych zajęć, zwiększenie do 80% odsetka dzieci w wieku 3–5 lat objętych opieką przedszkolną, szeroki zakres modernizacji i budowę nowych obiektów oświatowych. (m.in. 4 nowe pełnowymiarowe sale gimnastyczne, termomodernizacje budynków, budowa boiska).

Budynek niepublicznego zespołu szkół w Potarzycy po termomodernizacji dokonanej przez gminę. Tutaj znajduje się jedyne w Polsce (i prawdopodobnie w Europie!) przyszkolne, działające na terenie wiejskim planetarium.
Fot. Archiwum UM w Jarocinie

Koszty finansowe poniesione przez gminę w latach 2003–2008 wyniosły ok. 1,5 mln zł. Koszt wypłacania odpraw w przypadku każdej likwidacji zwracał się w ciągu 1–2 lat. ■

STAROSTWO PILSKIE
PR do szkół

Projekt „Przyjazna Szkoła w Środowisku” realizowany od 2007 roku to szereg systemowych działań Public Relations, czyli kształtowania relacji szkoła–otoczenie, które poprawiają jakość pracy powiatowych szkół i placówek.

Praktyka koncentruje się na trzech płaszczyznach działania: poprawie wizerunku danej szkoły, podkreśleniu samorządowego charakteru placówek, w których rodzice mają realny wpływ na podejmowane decyzje, oraz współpracy szkoły z instytucjami w danym środowisku. Poprawie wizerunku danej szkoły miało służyć m.in. powołanie rzeczników prasowych placówek, zorganizowanie cyklu szkoleń dla dyrektorów, sekretarzy czy rzeczników, utworzenie lub uaktualnienie szkolnych stron internetowych (konkurs na najlepszą stronę internetową), a także powstanie internetowego serwisu oświatowego i elektronicznej rekrutacji do szkół. Pomysł szkoły samorządowej zrealizowano poprzez powołanie Forum Rad Rodziców i Forum Samorządów Uczniowskich. Budowa szkoły środowiskowej z kolei polegała na przygotowaniu systemowej współpracy z instytucjami, m.in. poprzez organizację konferencji dla wychowawców klas, a także włączeniu szkół w powiatowe obchody Świąt Narodowych.

Efektem wdrożonego rozwiązania jest przyjazny klimat wokół pilskich szkół (wysoki nabór), we wszystkich szkołach funkcjonują aktualizowane na bieżąco strony internetowe, lepiej działają sekretariaty szkół, komunikacja pomiędzy Starostwem i szkołami odbywa się zazwyczaj drogą internetową, rzecznicy prasowi systematycznie przesyłają informacje do powiatowego serwisu oświatowego, który upowszechnia działania szkół (liczne pozytywne publikacje w prasie i TV), zwiększyła się integracja środowiska oświatowego powiatu (folder promocyjny). Koszty finansowe przedsięwzięcia to 24 600 zł. ■

Serwis Oświatowy Powiatu Pilskiego.

Fot. SP w Pile

LESZNOWOLA
Diagnoza sześciolatków

„Gotowy, by się rozwijać. Program stymulujący rozwój dzieci sześcioletnich pod kątem przygotowania do szkoły w gminie Lesznowola” to program edukacyjno-diagnostyczny dla dzieci z klas „0”, pozwalający na ocenę stanu ich rozwoju i indywidualnych predyspozycji pod kątem przygotowania do wieku szkolnego i ewentualnej pomocy dla poszczególnych uczniów.

Zrealizowana w 2008 r. praktyka pozwoliła na uzyskanie pełnej diagnozy każdego sześciolatka, czyli razem 189 dzieci, które uczęszczały do klasy „0” lub przedszkola gminnego. Przeprowadzono cykl dodatkowych zajęć o charakterze edukacyjno-opiekuńczym, rozwijających zainteresowania, zamiłowania i uzdolnienia, oraz o charakterze psychologiczno-pedagogicznym, wspierających rozwój ucznia. W projekcie zastosowano niestandardowe scenariusze zajęć (np. w formie gier i zabaw). Dzieci zyskały możliwość kontaktu z innymi metodami pracy i innymi pedagogami niż w procesie swojej dotychczasowej edukacji. Każde dziecko otrzymało szczegółowy opis obejmujący jego rozwój fizyczny, poznawczy, emocjonalny i społeczny (mocne i słabe strony oraz formy pomocy rodzicielskiej). Nauczyciele mogli, jako obserwatorzy, poznać najnowsze metody i narzędzia edukacyjne, wzbogacając swój warsztat pracy.

Ważnym aspektem jest współdziałanie pedagogów z rodzicami i nauczycielami. Koszt projektu realizowanego przez profesjonalną firmę zewnętrzną, z wykorzystaniem dotacji kuratorium (70%) i środków własnych (30%), wyniósł 81 tys. zł. ■

MORAWICA
Oszczędne małe szkoły

Program „Optymalizacja organizacji i finansowania oświaty” to przykład udanego uzupełnienia publicznej sieci szkół i przedszkoli tzw. Małymi Szkołami.

W 2000 roku gmina Morawica przystąpiła do racjonalizacji sieci szkół. Impulsem do podjęcia takiego kroku był między innymi program „Mała Szkoła”. Program ten umożliwił przekazanie osobom fizycznym lub osobom prawnym innym niż JST prowadzenia szkoły, która z powodu zbyt małej liczby uczniów oraz wysokich kosztów musiała być zlikwidowana. W związku ze spadającą liczbą uczniów zdecydowano się na likwidację 4 szkół filialnych (kl. „0”–3). W przypadku trzech z nich rodzice i mieszkańcy danej miejscowości wyrazili chęć założenia stowarzyszenia, które miało przejąć i prowadzić szkoły. Gmina zadeklarowała pomoc m.in. w sprawach formalno-prawnych dotyczących rejestracji stowarzyszenia oraz zobowiązała się do nieodpłatnego oddania w użyczenie budynku szkoły. Ważnym elementem podczas wdrażania tego rozwiązania była analiza sytuacji demograficznej oraz rozmowy z mieszkańcami, które przeprowadzono jeszcze przed podjęciem formalnych działań.

Rezultatem tego projektu jest zwiększenie aktywności mieszkańców i wszechstronności nauczycieli, a także oszczędności w budżecie gminy, które przeznacza się na doposażenie szkół, ich remonty czy budowę placów zabaw itp. Dzięki zracjonalizowaniu sieci szkół w gminie Morawica każdy budynek szkoły (zarówno szkoły prowadzonej przez samorząd, jak i szkoły prowadzonej przez stowarzyszenia) jest wyremontowany, każda szkoła prowadzona przez gminę posiada salę gimnastyczną, wybudowano 3 boiska wielofunkcyjne, w 2008 r. oddano do użytku krytą pływalnię.

Materiał przygotowała
JOANNA PRONIEWICZ

*Związek Miast Polskich we współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych od połowy 2007 roku realizuje 4-letni program doradczo-szkoleniowy **„Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu do lepszego dostarczania usług publicznych”**, który jest współfinansowany przez rząd Norwegii ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Projekt obejmuje rozbudowę Systemu Analiz Samorządowych, uruchomienie Grup Wymiany Doświadczeń, organizowanie konkursów, prowadzenie szkoleń oraz wyjazdy studyjne i staże w samorządach norweskich.*

norway grants

Zarząd ZMP w Dąbrowie Górniczej

O drogach i oświetleniu

Podczas posiedzenia w Dąbrowie Górniczej w dniu 3 lipca br. Zarząd ZMP pozytywnie zaopiniował rządową koncepcję dotyczącą opłat urbanistycznych w odniesieniu do dróg lokalnych (powiatowych i grodzkich). Dyskutowano na temat założeń ustawy o odrębnej własności obiektów budowlanych niezwiązanych gospodarczo z gruntem (tzw. prawa zabudowy), ustawy o sporcie, a także o problemie finansowania i modernizacji infrastruktury oświetleniowej pozostającej w rękach przedsiębiorstw energetycznych.

Z drobnymi uwagami pozytywną opinię uzyskała rządowa koncepcja dotycząca opłat urbanistycznych w odniesieniu do dróg lokalnych (powiatowych i grodzkich). Zaproponowany mechanizm finansowania budowy dróg oparty na opłatach (emisja obligacji przychodowych) pobieranych od mieszkańców w zamian za wybudowanie drogi to ciekawa koncepcja. Szczególnie korzystne wydaje się współuczestnictwo mieszkańców zainteresowanych budową infrastruktury na nowych terenach zurbanizowanych. Prezes ZMP, **Ryszard Grobelny**, zaznaczał, że zamiast zawartego w projekcie „Gminnego Funduszu Budowy Dróg" powinien być zapis o wyodrębnionych środkach z budżetu, przeznaczonych tylko na budowę dróg wymienionych w planie rozwoju dróg lokalnych.

Wstępne założenia ustawy o odrębnej własności obiektów budowlanych niezwiązanych gospodarczo z gruntem (tzw. prawo zabudowy) uznano za sprawę szczególną i ważną. Poruszają bowiem kwestię unormowania sytuacji występujących w praktyce, a dotyczących trudności w ustaleniu stanu prawnego obiektów budowlanych zrealizowanych nad i pod powierzchnią gruntów. Wprowadzenie takiej ustawy będzie związane z ograniczeniem prawa własności i nowymi zapisami w Kodeksie cywilnym (dodatkowa kategoria ograniczonego prawa rzeczowego), zmianami takich przepisów, jak prawo geodezyjne i kartograficzne, rozporządzenie MRRiB w sprawie ewidencji budynków i gruntów, modyfikacji oprogramowania itp. Podkreślano, że „prawo zabudowy" nie może stanowić alternatywy dla użytkowania wieczystego.

Dyskusję wzbudził poselski projekt ustawy o sporcie. W opinii Zarządu, projekt ten powinien być rozpatrywany razem z projektem przygotowywanym przez rząd. Zapisy projektu rządowego dotyczące wspierania sportu przez JST przewidują zwolnienia z podatku od nieruchomości i dotacje z budżetu, które mogą być przeznaczone na budowę, remont czy przebudowę obiektów sportowych, dokształcanie trenerów, zakup sprzętu itp. W projekcie poselskim samorządy mogą wspierać sport poprzez związki sportowe, stowarzyszenia, kluby. Negatywnie oceniono zapisy dotyczące zwolnień obiektów sportowych z podatku od nieruchomości czy obniżenia opłat za użytkowanie wieczyste. Przy okazji mówiono o niebezpieczeństwach związanych z przerzucaniem z budżetu państwa na budżety samorządu finansowania sportu. Samorządy powinny mieć zwiększone dochody na ten cel – podkreślano.

Zarząd ustosunkował się do propozycji Śląskiego Związku Gmin i Powiatów dotyczącej podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do usunięcia przepisów art. 30a i 30b Karty Nauczyciela, zobowiązujących JST do wypłacenia średniego wynagrodzenia nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego. Zarząd zajął w tej sprawie własne stanowisko, w którym stwierdzono, że należy zmienić cały art. 30 ust. 3, a nie jedynie art. 30a i 30b. **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP, przypomniał, że samorządy dopłacają dzisiaj do oświaty 21,2% do zadań, których dotyczy subwencja: – *W sytuacji, gdy teraz nasze dochody spadają, próba wyegzekwowania tych przepisów, niemożliwych do realizacji już wcześniej, jest zupełnie irracjonalna* – mówił dyrektor.

Negatywnie oceniono projekt ustawy o rekompensacie za zwrot niektórych nieruchomości, projekt ustawy o ogrodach działkowych oraz projekt ustawy o odnawialnych zasobach energii i racjonalnym ich wykorzystaniu, który – zdaniem prezydentów i burmistrzów zasiadających w Zarządzie – zawiera absurdalne zapisy. Pozytywnie zaopiniowano projekt zmiany ustawy o gospodarce komunalnej (powiaty i województwa mogą tworzyć np. fundusze poręczeniowe). Z uwagami zaakceptowano projekt o ruchu drogowym. Uznano, że 3-dniowy termin na uzyskanie zezwolenia na przejazd pojazdu ponadnormatywnego jest zbyt krótki, a stawki za przejazdy pojazdu nienormatywnego są za niskie.

Poruszono też problem finansowania i modernizacji infrastruktury oświetleniowej pozostającej w majątku przedsiębiorstw energetycznych, który wymaga pilnych zmian prawnych. **Tadeusz Wrona**, wiceprezes ZMP, stwierdził, że powinien to być jeden z priorytetów działań ZMP. Powszechnym problemem jest utrzymanie we właściwym stanie technicznym całej infrastruktury oświetleniowej miejsc publicznych. Infrastruktura, wykonana niegdyś przez samorządy, stanowi obecnie w dużej części majątek przedsiębiorstw energetycznych – spółek dystrybucyjnych, będących lokalnymi monopolistami w tej dziedzinie. Infrastruktura ta ulega stopniowej degradacji, firmy nie dokonują wymiany źródeł światła na nowoczesne i energooszczędne, co zwiększa wydatki gminy z tego tytułu. Gminy mają obowiązki w zakresie utrzymania oświetlenia miejsc publicznych i finansowania oświetlenia, ale nie chcą pośrednio finansować ze środków gminy obcego majątku. Najczęściej zawierają umowy ze spółkami dystrybucyjnymi, jednak zakres działań na mocy tych porozumień z reguły nie obejmuje odtworzenia infrastruktury.

JOANNA PRONIEWICZ

Rada Europy nagradza Bolesławiec

Urzeczywistnianie idei

W dniu 18 czerwca 2009 r. na bolesławieckim rynku odbyła się ceremonia wręczenia Flagi Honorowej Rady Europy miastu Bolesławiec. Wilfried Böhm, członek honorowy Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, przekazał zaszczytne wyróżnienie dla mieszkańców Bolesławca w uznaniu dotychczasowych osiągnięć, za aktywność międzynarodową i upowszechnianie idei solidarności europejskiej.

Bolesławiec, Lębork, Malbork i Nysa to miasta członkowskie Związku Miast Polskich, które w tym roku nagrodzone zostały Honorową Flagą Rady Europy. Flaga to drugi po Dyplomie stopień wśród europejskich wyróżnień. W tym roku otrzymało ją 18 europejskich samorządów.

Imponująca działalność na tak wielu płaszczyznach świadczy nie tylko o zrozumieniu idei zjednoczonej Europy, lecz również o gotowości urzeczywistniania tych idei na płaszczyźnie obywatelskiej – powiedział podczas ceremonii **Wilfried Böhm**. – *W roku 2008 przyznano miastu dyplom Rady Europy. Od tego czasu kontynuowało swoją działalność europejską z ogromnym zaangażowaniem. Znalazło to szczególne uznanie Rady Europy. Dzięki swojej działalności znaleźli się Państwo w gronie miast europejskich, odznaczonych flagą honorową.*

Prezydent **Piotr Roman** przekazał flagę uczniom szkół bolesławieckich, aby w ten symboliczny sposób podkreślić rolę najmłodszych mieszkańców Bolesławca w krzewieniu idei europejskich. – *Nie byłoby tej nagrody, gdyby nie kreatywność mieszkańców* – podkreślił prezydent. – *Wiele grup, osób i instytucji odegrało ogromną rolę w przekładaniu wielkich idei europejskich na poziom lokalny.*

Uroczystość wręczenia Flagi Honorowej Rady Europy zgromadziła na bolesławieckim rynku wielu mieszkańców, przedstawicieli samorządu, parlamentarzystów, radnych, reprezentantów instytucji, stowarzyszeń, klubów oraz przede wszystkim dzieci i młodzież. Ceremonię uświetnił występ chórów bolesławieckich oraz wspólne wykonanie „Ody do radości". Uroczysty korowód ulicami miasta, który zakończył część oficjalną, przywiódł zgromadzonych na barwny „piknik europejski", na którym zaprezentowały się przedszkola, szkoły, kluby, zespoły regionalne z Bolesławieckiego Ośrodka Kultury i Młodzieżowego Domu Kultury oraz lokalne zespoły muzyczne.

Ceremonię wręczenia flagi uświetnił występ chórów bolesławieckich oraz wspólne wykonanie „Ody do radości".

Uroczystości wręczenia Flagi Europejskiej na rynku w Bolesławcu.

Prezydent miasta przekazał Honorową Flagę Rady Europy uczniom bolesławieckich szkół.
Fot. Archiwum UM

Bolesławiec realizuje współpracę zagraniczną z siedmioma miastami partnerskimi. Są to: Pirna i Siegburg w Niemczech, Marjagerfjord w Danii, Nogent-sur-Marne we Francji, Czeska Lipa w Czechach, Molde w Norwegii oraz Prnjavor w Bośni i Hercegowinie.

Najdłużej kontakty bliźniacze Bolesławiec utrzymuje z niemieckimi miastami: Pirną i Siegburgiem. Pierwszą ramową umowę o współpracy z Pirną podpisano już w 1975 r. Najciekawsze projekty zrealizowane przez Bolesławiec i jego miasta partnerskie to: „Orkiestra miast partnerskich" z udziałem muzyków z Polski, Niemiec i Czech, „Bez granic – działania w glinie"; Festiwal Kultury Bałkańskiej, „Bolesławiec – miasto bez granic", Sztuka ponad granicami – Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski, „Bolesławiec w Europie – Dni Miasta".

Bolesławiec jest laureatem i uczestnikiem wielu konkursów, podkreślających jego aktywność gospodarczą, społeczną i kulturalną. We wszystkich tych rodzajach działalności przewijają się idee europejskie. Miasto jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa. Wspólnota ta angażuje się na rzecz poprawy wymiany informacji oraz transgranicznego komunikowania się, jak również wypracowywania i ogłaszania priorytetów rozwojowych dla obszaru Euroregionu, w różnych dziedzinach, takich jak: kultura, architektura, turystyka rowerowa, organizacja imprez, tradycja. W latach 1991–2006 na terenie Euroregionu przeprowadzono ponad 2600 projektów, które były współfinansowane przez Unię Europejską.

(EPE)

Flaga nad Lęborkiem

W partnerskim kręgu

24 lipca br., podczas corocznych Lęborskich Dni Jakubowych, odbyła się w Lęborku uroczystość przekazania władzom i mieszkańcom miasta Flagi Honorowej Rady Europy. Flagę wciągnięto na maszt, a w górę poszybowało 100 żółtych i niebieskich balonów.

W Lęborku europejska idea edukacji samorządowej wdrażana jest już na etapie edukacji przedszkolnej. Dzieci uczone są tolerancji oraz odmienności kulturowej i regionalnej. W mieście jest kilka przedszkoli, które w sposób szczególny traktują tematykę Unii Europejskiej i popularyzują wiedzę o niej. Szkoły podstawowe i gimnazja oprócz działań upowszechniających wiedzę o UE podejmują również współpracę partnerską w ramach Unii.

W szkołach działają Kluby Europejskie. Dzieci, młodzież i nauczyciele biorą udział w wymianach i projektach, takich jak *Sokrates* czy *Młodzież*. Jedną z ciekawszych inicjatyw jest otwarty w Lęborku w 2008 r. – jedyny w powiecie – Lokalny Punkt Informacji Młodzieżowej w Zespole Szkół Gospodarki Żywnościowej i Agrobiznesu. Sieć licząca ponad tysiąc punktów informacyjnych działa obecnie w 30 krajach na terenie całej Europy. Lęborskie szkoły nawiązują kontakty z placówkami w różnych częściach naszego kontynentu, zwłaszcza ze szkołami w miastach partnerskich.

W 2001 r. Lębork przystąpił do kręgu miast partnerskich, w skład którego wchodzą miasta: Lauenburg w Niemczech, Dudelange w Luksemburgu oraz Manom we Francji. W 2008 r. podczas uroczystych obchodów jubileuszu 50-lecia tego partnerstwa miało miejsce wznowienie umowy partnerskiej, którą podpisali burmistrzowie Dudelange Lauenburga, Manom oraz Lęborka.

Zespół LUZ z Młodzieżowego Domu Kultury podczas występów w ramach obchodów Międzynarodowych Dni Hanzy w mieście Salzwedel w Niemczech w 2008 r. *Fot. Archiwum UM*

W dniu 24 lipca br. odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej w Lęborku. Podczas sesji Edeltraud Gatterer – Honorowy Członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy przekazała na ręce Burmistrza Miasta, Włodzimierza Klaty, Flagę Honorową. *Fot. Archiwum UM*

Lębork współpracuje też z miastami: Gummersbach i Stralsund w Niemczech, Sokal na Ukrainie, Agnone we Włoszech, Kretingą na Litwie, Turdą w Rumunii oraz Mezőszilas na Węgrzech.

Warto podkreślić, że kontakty z miastami partnerskimi i współpracującymi nie odbywają się jedynie na szczeblu władz samorządowych – również inne jednostki i instytucje utrzymują stały kontakt ze swoimi odpowiednikami w zaprzyjaźnionych miastach. Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna w Lęborku współpracują ze strażą pożarną w Dudelange, Lęborski Cech Rzemiosł Różnych organizuje wymianę uczniów kształcących się w praktycznej nauce zawodu we współpracy z rzemieślnikami z miasta Stralsund. Szerokie kontakty z miastami partnerskimi prowadzą także Młodzieżowy Dom Kultury, Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Lęborska", Zespół Taneczny „Bajadera" z Powiatowego Ogniska Artystycznego oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Ta ostatnia brała udział w interesującym projekcie „Good morning Kids" sfinansowanym ze środków programu Młodzież w działaniu – Akcja 2 „Wolontariat Europejski". Przez rok wolontariusze z Francji i Niemiec prowadzili w bibliotece zajęcia dla dzieci i młodzieży, które m.in. miały za zadanie przybliżenie czytelnikom kultury europejskiej. Dodatkowo prowadzili zajęcia językowe.

W międzynarodową współpracę wpisują się też lęborskie szkoły. Szczególnie aktywne jest Gimnazjum nr 1, które dwukrotnie zorganizowało w 2008 r. wymianę uczniów ze szkołą z Lauenburga. Koło Europejskie działające właśnie w Gimnazjum nr 1, podczas siódmych spotkań Szkolnych Kół Europejskich, otrzymało dyplom za najlepszą prezentację dorobku w ramach współpracy polsko-niemieckiej ze szkołą partnerską.

Lębork jest członkiem Stowarzyszenia Gmin RP „Euroregion Bałtyk", Międzynarodowego Związku Hanzy, Związku Miast Polskich, który wchodzi w skład Council of European Municipalities and Regions, Związku Miast i Gmin Morskich oraz stowarzyszenia „Pomorskie w Unii Europejskiej".

W 2006 r. za działania na rzecz współpracy europejskiej władze Lęborka otrzymały Dyplom Europejski.

(EPE)

Europejska przygoda Malborka

W kręgu przyjaciół

Honorowa Flaga Rady Europy została wręczona miastu 25 lipca br. na Placu Miejskim w centrum Malborka. Na ręce burmistrza Andrzeja Rychłowskiego przekazał ją Klaus Bühler, honorowy członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, który przez długi czas był wiceprzewodniczącym tego Zgromadzenia oraz szefem delegacji niemieckiej.

Uroczystości odbyły się podczas organizowanego w czasie Oblężenia Malborka po raz drugi już stoiska, na którym zaprezentowały się miasta partnerskie Malborka. Spotkanie odbyło się w ramach projektu „U zbiegu pięciu kultur" współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach funduszu Małych Grantów Transgranicznych i Regionalnych. Największą atrakcją imprezy były warsztaty kulinarne „Smaki Europy" na jarmarku średniowiecznym na terenie zamku krzyżackiego.

Malbork na podstawie umów partnerskich współpracuje z pięcioma miastami. Są to: Nordhorn i Monheim am Rhein w Niemczech, Troki na Litwie, Sölvesborg w Szwecji oraz Margny-l'ès-Compiègne we Francji.

Swoją przygodę z miastami partnerskimi Malbork rozpoczął w roku 1995, kiedy to podpisana została umowa z niemieckim miastem Nordhorn. Natychmiast zostały nawiązane kontakty pomiędzy szkołami średnimi a Gimnazjum w Nordhorn, które owocują wymianami do dnia dzisiejszego. Do tej pory młodzież spotkała się już 14 razy zarówno w Malborku jak i Nordhorn. Tradycją stały się też wymiany mieszkańców, regularnie co 2 lata. Ciekawym przedsięwzięciem był realizowany w latach 2004–2008 przez dzieci szkół podstawowych z Malborka, Nordhorn oraz Ekshärad ze Szwecji i Hardenbergu z Holandii projekt „Życie przy wodzie – woda jest życiem" w ramach projektu „Comenius". Trwa ponadto współpraca w zakresie sportu, kultury, głównie pomiędzy Młodzieżowym Domem Kultury „Ratusz" i Miejskim Domem Kultury w Malborku a Jugendzentrum i odpowiednimi Stowarzyszeniami w Nordhorn, jak również w dziedzinie gospodarczej, czego przykładem jest pomoc dla malborskiego szpitala.

Partnerstwo z Trokami na Litwie polega głównie na kontaktach pomiędzy kadrą nauczycielską oraz wymianie młodzieży. Urząd Miasta Malborka zorganizował akcję zbiórki pieniędzy dla uczniów polskiej szkoły w Trokach.

Z kolei kontakty ze szwedzkim Sölvesborg to przede wszystkim wzajemne wizyty mieszkańców oraz młodzieży, głównie sportowców. Ważnym aspektem jest również współpraca z Towarzystwem Polsko-Szwedzkim, która zaowocowała m.in. wystawą zdjęć o Malborku.

Ciekawa jest również współpraca z francuskim miastem Margny-l'ès-Compiègne. W ciągu trzech lat trwania partnerstwa zorganizowane zostały przede wszystkim liczne wymiany uczniów i sportowców, a przedstawiciele miasta oraz mieszkającej tam Polonii brali udział w imprezach kulturalnych w Malborku.

Przyjaźń z niemieckim – najmłodszym miastem partnerskim Malborka – rozpoczęła się od kontaktów młodzieży na płaszczyźnie kulturalnej, co przejawiało się m.in. w udziale zespołów niemieckich w Międzynarodowych Festiwalach Kultury Dawnej w Malborku. Interesującym doświadczeniem był również udział mieszkańców Malborka w karnawale w Monheim am Rhein. Swoje doświadczenia miały okazję wymienić również młodzieżowe rady obu miast.

zdjęcie z przekazania flagi z przedstawicielami miast partnerskich i panem Buhlerem z Rady Europy.

Ważnym miastem na liście partnerów Malborka jest norweski Larvik, choć do dziś nie została podpisana umowa o współpracy tych dwóch miast. Jednak to właśnie Larvik był pierwszym miastem, z którym Malbork nawiązał współpracę zagraniczną. W trudnych latach 80. miasto to wspierało mieszkańców Malborka, przekazując regularnie dary oraz zapraszając młodzież na wakacje. Za pomoc miasto nadało 11 obywatelom Larviku tytuł Honorowego Obywatela Malborka.

Malbork jest również aktywnym członkiem organizacji międzynarodowych: Związku Miast Bałtyckich czy Stowarzyszenia Gmin RP „Euroregion Bałtyk". Współpracuje także z Mniejszością Niemiecką, Zakonem Joannitów, Marienburger Heimatkreis, które zrzesza byłych mieszkańców Malborka, oraz Stowarzyszeniem Wspierania Szpitala Jerozolimskiego w Malborku.

(EPE)

Podczas uroczystości wręczenia Flagi nastąpiło również odsłonięcie tablic z nazwami i herbami miast partnerskich oraz zaprzyjaźnionego miasta Larvik na Skwerze Miast Partnerskich w Malborku. *Fot. Archiwum UM*

Nysa aktywna w euroregionie

Nagroda za partnerstwo

Na przedpolu Fortu II, po zakończeniu inscenizacji Bitwy o Twierdzę Nysa, 1 sierpnia br. odbyła się ceremonia wręczenia Nysie Honorowej Flagi Europejskiej. Flaga Europejska wyprowadzona została z symbolicznego kościoła, aby podkreślić katolickie podłoże Unii Europejskiej.

Europejskie trofeum przekazał na ręce burmistrz Nysy Jolanty Barskiej Renzo Gubert, były włoski senator i Członek Honorowego Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy.

– Dzisiaj ludzie rozumieją, że partnerstwo odgrywa rolę szczególną w budowaniu pokoju i zrozumienia między ludźmi – mówił. *– Partnerstwo między miastami jako główne narzędzie współpracy europejskiej pozwala nam myśleć europejsko przy zachowaniu naszej tożsamości narodowej. Wasze miasto zrozumiało znaczenie partnerstwa i wprowadza je w życie. W ubiegłym roku otrzymaliście Dyplom Europejski, a dzisiaj Honorową Flagę Europy, która rekompensuje wspólne działania waszymi partnerami z Europy*.

Nysa realizuje partnerstwo na wielu płaszczyznach, np. poprzez partnerstwo w realizowanych projektach, partnerstwo w ramach członkostwa w organizacjach i stowarzyszeniach czy w ramach wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć społeczno-gospodarczych, kulturalnych i sportowych. Przejawia się ono również w udziale i organizowaniu przez gminę konsultacji społecznych, np. istotnych dla społeczności lokalnej projektów uchwał.

Nysa współpracuje z siedmioma miastami partnerskimi. Są to: Lüdinghauseni i Ingelheim am Rhein z Niemiec, Šumperk, Jesenik z Czech, Kołomyja z Ukrainy, Bałtyjsk z Rosji oraz Taverny z Francji. Prowadzi też bieżącą współpracę z czeską gminą Zlate Hory, szczególnie przy współorganizacji imprez promujących obiekty forteczne. Oprócz tego miasto współpracuje jeszcze z wieloma partnerami z innych państw. Przykładem jest Santiago de Compostela, z którym miasto współdziała w ramach odtworzenia w Nysie Szlaku Św. Jakuba.

Tematyka współpracy stale się rozwija, a jej zakres ewoluuje zgodnie z rytmem bieżącej współpracy. Bez zmian pozostaje jednak fakt, iż największe znaczenie dla partnerstwa miast ma wymiana młodzieży. To właśnie młodzi ludzie w przyszłości będą realizowali kontakty partnerskie. Wymiana młodzieży, szczególnie z krajami Unii Europejskiej, pomaga w przygotowaniu młodszych pokoleń do życia w warunkach nowej, zjednoczonej Europy. Pozwala jednocześnie przełamać dawne uprzedzenia i buduje nową jakość współpracy międzynarodowej.

Wiele projektów zrealizowanych przez Nysę wiąże się z realizacją pokrewnych projektów przez zagranicznych partnerów. Liczne projekty zrealizowano z partnerami z Czech, szczególnie w ramach Euroregionu „Pradziad", który gromadzi 73 gminy czeskie i polskie. Ciekawe wspólne przedsięwzięcia to np. projekt współpracy transgranicznej, realizowany z Jesenikiem, zatytułowany „Lato w Nysie, Zima w Jeseniku" dotyczący infrastruktury drogowej i parkingowej nad Jeziorem Nyskim oraz przy Centrum Sportów Zimowych w Jeseniku, „Nysa w Szumperku – Traktem Wiedeńskim", „Lato w Euroregionie Pradziad" czy też „Czas Letnich Zabaw w Euroregionie Pradziad. W 2008 r. Nysa otrzymała nagrodę „Przekraczamy Granice" za najlepszą współpracę w ramach Funduszy Mikroprojektów Inicjatywy Wspólnotowej INTERRAG IIIA Czechy – Polska w Euroregionie Pradziad za projekty: „Muzyka w zabytkowych kościołach i wnętrzach Księstwa Nyskiego", „Metalowa Twierdza – platformą współpracy rockowej młodzieży Euroregionu Pradziad", „Partnerstwo Nysy i Zlotych Hor na rzecz promocji Twierdzy Nysa", „Utrwalone w kadrze pejzaże Ziemi Nyskiej".

Młodzież ze Szkoły Muzycznej w Nysie oraz Burmistrz miasta Jolanta Barska po odebraniu Dyplomu Europejskiego w 2008 roku. Fot. Archiwum UM

Podczas uroczystości wręczenia Flagi burmistrz Nysy wystąpiła w historycznym stroju Nysanki. Fot. Archiwum UM

Na zasadach partnerstwa zostały zrealizowane również projekty: „Nysa-Kołomyja, dobre praktyki", „Rekonstrukcje historyczne wspólnym produktem turystycznym polsko-czeskiego pogranicza" czy wreszcie projekt „Różne miasta w jednej Europie", który zgromadził 50 młodych ludzi z miast partnerskich na dyskusji o wydarzeniach każdego z miast.

(EPE)

URBACT II – cz. 4

Kluczowa rola miast

Kontynuujemy prezentację projektów zatwierdzonych do realizacji przez Sekretariat i Komitet Monitorujący programu URBACT II. Opisy są oparte na informacjach dostarczonych przez liderów każdego z projektów.

Dzisiaj przedstawiamy kolejne projekty z priorytetu „Integracja społeczna i zarządzanie" oraz rozpoczynamy prezentację priorytetu „Miasta i zintegrowany, zrównoważony rozwój".

JESSICA 4 CITIES
Wdrażanie inicjatywy JESSICA: jak miasta mogą najlepiej wykorzystać fundusze przeznaczone na rozwój miejski

JESSICA (Wspólne Europejskie Wsparcie na rzecz Zrównoważonego Inwestowania na Obszarach Miejskich) jest inicjatywą wspólnotową, stworzoną, aby asystować władzom państw członkowskich w wykorzystywaniu mechanizmów inżynierii finansowej do celów wsparcia inwestycji w ramach programów operacyjnych 2007–2013 w projektach zrównoważonego rozwoju miejskiego.

Rola miast w JESSICE jest kluczowa: to właśnie one przygotowują strategie i zintegrowane plany zrównoważonego rozwoju miejskiego; identyfikują i tworzą projekty oraz plany mogące wykorzystać finansowanie JESSIKI, wdrażają projekty wspierane w ramach JESSIKI.

Celem grupy roboczej JESSICA 4 Cities jest określenie – w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym – jak w praktyce europejskie miasta mogą maksymalnie skorzystać z Funduszy Rozwoju Miejskiego oraz instrumentu JESSICA, a równocześnie w jaki sposób wdrażanie JESSIKI może zostać ustrukturyzowane w kontekście istniejących regulacji Funduszy Strukturalnych, aby możliwie najlepiej dostosować je do potrzeb miast.

Głównym celem partnerów projektu JESSICA 4 Cities jest wspólna praca z władzami zarządzającymi programami operacyjnymi i lokalnymi grupami wsparcia w świetle przyspieszenia wdrażania JESSIKI i funduszy rozwoju miejskiego.

JOINING FORCES
Zarządzanie metropolitalne i konkurencyjność miast europejskich

Projekt Joining Forces ma na celu odkrywanie sposobu, w jaki władze lokalne rozwijają zarządzanie i strategie na skalę miasto-region, aby jak najefektywniej stawiać czoła głównym wyzwaniom, przed którymi staje miejska Europa: konkurencyjność, spójność i zrównoważony rozwój.

Joining Forces zanalizuje sytuacje panujące lokalnie, aby wyciągnąć wnioski na temat warunków sukcesu takich inicjatyw.

Obszary miejskie UE stają w tym samym czasie w obliczu wielkich zewnętrznych i wewnętrznych wyzwań, którym gminy, działając w pojedynkę, nie są w stanie odpowiednio sprostać.

Wyzwania związane z globalizacją, handlem międzynarodowym i multinarodowymi graczami w światowej gospodarce wymagają większej konkurencyjności miast. Siłę i możliwości finansowe ku temu może dać tylko współpraca pomiędzy gminami i otaczającymi je obszarami.

Główne wyzwania wewnętrzne, szczególnie rosnące społeczne i środowiskowe nierówności, ruch drogowy i zanieczyszczenie powietrza, są silnie powiązane z ogólnym trendem suburbanizacji i rozprzestrzenianiem się zabudowy.

MY GENERATION
Promowanie pozytywnego potencjału młodych pokoleń w miastach – z młodymi i dla młodych

Celem projektu jest wypracowanie strategii i zrównoważonego lokalnego planu działania w promowaniu pozytywnego potencjału i aktywnych przemian w życiu młodego człowieka w kontekście zatrudnienia i kapitału ludzkiego.

PRIORYTET: MIASTA I ZINTEGROWANY, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

C.T.U.R.
Morski ruch wycieczkowy i urbanistyczna regeneracja miasta – dziedzictwo portowe jako klucz do zrównoważonego gospodarczego, społecznego i miejskiego rozwoju

Morski ruch wycieczkowy i odbudowa dziedzictwa związanego z zabudową mieszkalną i portową są w tym projekcie proponowane jako istotne elementy wspólnych punktów zainteresowań miast nadmorskich w rozwoju i wzmacnianiu sektora turystyki miejskiej.

Podczas gdy w okolicach miast powstają nowe, wysoko wyspecjalizowane terminale i rozległe centra logistyczne, bardziej centralnie położone obszary na granicy miasto – port doświadczają wielu interwencji mających na celu zintegrowanie funkcji miejskiej i portowej.

Propozycja C.T.U.R. wspiera miasta, regiony i władze portowe – partnerów projektu – w poprawie ich działań w świetle zagadnienia „Morski Ruch Wycieczkowy & Dziedzictwo Miejsko-Portowe". Równocześnie projekt ma na celu włączenie partnerów w ich regionalne lub narodowe programy operacyjne oraz wspieranie ich w identyfikacji i przygotowaniu propozycji projektowych dobrych praktyk możliwych do dofinansowania z ERDF, ESF lub innych europejskich lub narodowych źródeł finansowania z zaangażowaniem społeczności lokalnych.

Oczekiwanymi rezultatami są zintegrowane strategie powiązane z możliwością regeneracji poprzez zrównoważony rozwój turystyki morskiej i tworzenie nowych miejsc pracy w zdegradowanych obszarach nabrzeży, ze szczególnym uwzględnieniem stref historycznych centrów oraz opuszczonych obszarów poprzemysłowych, w celu waloryzacji i zachowania dziedzictwa zabudowy nabrzeży.

ANNA NADOLNA

ZMP wygrał przetarg

Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II

Związek Miast Polskich otrzymał oficjalne potwierdzenie pozytywnego rozpatrzenia jego aplikacji w otwartym przetargu na Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II. Do konkursu ogłoszonego przez Sekretariat Programu ZMP stanął wspólnie ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów oraz Instytutem Rozwoju Miast w Krakowie.

Głównym zadaniem Krajowego Punktu Kontaktowego będzie bieżące informowanie wszystkich zainteresowanych działaniami przeprowadzanymi w ramach realizacji projektów URBACT. Dodatkowo Punkt będzie zbierał i przekazywał do Sekretariatu informacje związane z szeroko rozumianą polityką miejską w Polsce. Ważnym elementem pracy Punktu i zarazem ciekawym narzędziem promocji polskich miast będzie możliwość dzielenia się polskimi dobrymi praktykami oraz innowacyjnymi rozwiązaniami z zakresu zintegrowanego rozwoju miast. Podstawowym narzędziem komunikacji będzie dedykowana strona internetowa www.urbact.pl, którą Związek planuje uruchomić po wakacjach i na którą zaprasza wszystkich zainteresowanych aktualnościami z realizacji projektów oraz informacjami z URBACT II. Dodatkowo, na stronach internetowych wszystkich partnerów projektu będą odnośniki do bieżących informacji.

W ramach realizacji projektu, ZMP wraz z partnerami, zaplanował również m.in. konferencje i seminaria szkoleniowe, opracowania dotyczące polityki miejskiej oraz inne analizy i publikacje.

Na 2 października br. w Paryżu zaplanowana jest sesja szkoleniowa dla wszystkich osób, które takie punkty będą prowadziły w następujących krajach: Niemcy i Austria (jeden punkt dla obu krajów), Węgry, Łotwa, Litwa, Holandia, Polska, Rumunia, Słowenia i Szwecja.

ANNA NADOLNA

ZMP z Ministerstwem Środowiska

Partnerstwo dla Klimatu

Związek Miast Polskich został oficjalnym *„Partnerem dla Klimatu w roku 2009”* w ramach ogólnopolskiej inicjatywy Ministerstwa Środowiska.

Pod koniec czerwca w Warszawie odbyło się seminarium, na którym wszystkie organizacje mające status Partnera miały możliwość zaprezentowania swoich działań na rzecz ochrony klimatu oraz zapoznały się z harmonogramem wydarzeń Ministerstwa w ramach *Partnerstwa* na rok 2009.

Ideą *Partnerstwa dla Klimatu* jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie zmian klimatu i edukacja proekologiczna. Jego głównym celem jest prowadzenie kompleksowych, innowacyjnych działań edukacyjnych i promocyjnych związanych z problematyką zmian klimatu w nawiązaniu do organizacji 14. Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu. Do współpracy zaproszone są media, organizacje rządowe i pozarządowe, instytucje oraz inne podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

W ostatnich latach aktywność Związku Miast Polskich wielokrotnie dotyczyła szeroko rozumianej ochrony klimatu, co przejawiało się w realizacji projektów tematycznych. W latach 2005–2006 związek zaangażował się w projekt „Lepsza jakość lokalnych usług publicznych po akcesji Polski do UE” (Program Enlargement). Składało się na niego opracowanie i rozpowszechnienie bazy dobrych praktyk oraz materiałów multimedialnych na temat modernizacji w obszarze usług komunalnych (woda, ścieki, ogrzewanie, odpady stałe). Z kolei w ramach realizowanego w latach 2008–2009 „Programu edukacyjno-informacyjnego na rzecz aktywnego udziału władz samorządowych w ochronie klimatu” odbyła się Samorządowa Sesja Klimatyczna towarzysząca COP14, przygotowano multimedialne materiały edukacyjne dla szkół i wydziałów oświaty oraz opracowano bazę dobrych praktyk. Obrazuje ona osiągnięcia polskich miast w dziedzinie ochrony środowiska. Materiały zostały przygotowane w nakładzie pozwalającym na przesłanie ich do każdej szkoły podstawowej i gimnazjalnej w Polsce. Realizacja projektu była możliwa dzięki wsparciu finansowemu ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

HL

VII KONGRES MIAST POLSKICH

Jakość usług komunalnych

wstępny program

Gniezno, 24–25 września

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Kolegium Europejskie im. Jana Pawła II
ul. Kostrzewskiego 5/7

24 września 2009 (czwartek)

13:30 – *lunch*

15:00–15:30 – otwarcie obrad Kongresu

15:30–18:30 – **obrady plenarne**

- **zaopatrzenie w wodę, odbiór ścieków**
  - Stanisław Łodwig (ekspert ZMP, raport SAS)
  - Izba Gospodarcza ***Wodociągi Polskie***
- **odbiór i zagospodarowanie odpadów stałych**
  - Krzysztof Choromański (ekspert ZMP, raport SAS)
  - Krajowa Izba Gospodarki Odpadami
- **ogrzewanie mieszkań, energetyka lokalna**
  - Zbigniew Michniowski (ekspert ZMP)
  - Izba Gospodarcza ***Ciepłownictwo Polskie***
- **mieszkania komunalne**
  - Ewa Bartosik (ekspert ZMP, raport SAS)
  - Polska Izba Gospodarcza TBS
  - Polska Federacja Organizacji Zarządców i Administratorów Nieruchomościami, PFOZiAN
- **lokalny transport publiczny (komunikacja miejska)**
  - Franciszek Zych (ekspert ZMP, raport SAS)
  - Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej
- **pomoc społeczna**
  - prof. Piotr Błędowski (ekspert ZMP, raport SAS)
  - Stowarzyszenie Samorządowych OPS ***FORUM***

19:00 – program rozrywkowy (koncert, kabaret)

20:00 – *kolacja*

25 września 2009 (piątek)

9:00–11:00 – obrady w zespołach roboczych (6 zespołów tematycznych – jw.)

11:00–11:30 – *przerwa kawowa*

11:30–13:00 – obrady plenarne – podsumowanie prac zespołów ➔ raport o stanie miast

13:00 – zakończenie obrad

13:00 – *lunch*

Wkładka „Samorząd Miejski" – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji".
Wydawca – Związek Miast Polskich; ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nacz., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 63 350 54, fax 0-61 63 350 60, www.miasta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED

gazeta samorządu i administracji
gospodarka prawo finanse